

[Ingolf Knudsen.]

For mig ser det ud til, at vi må se på følgende forhold:

Der er for øjeblikket ikke nogen grund til at tro, at der er ressourcer nok til at sikre et 12-årigt undervisningsforløb som en obligatorisk ordning, og der er heller ikke ønske om det i befolkningen. Derfor bør vi satse på en god 9-årig børneskole med et indholdsrigt 10. skoleår, som kan erstatte første basisår i de erhvervsfaglige grunduddannelser. Det vil sige, at 10. skoleår i folkeskolen skal kunne kompensere for første basisår i de erhvervsfaglige grunduddannelser. Dette fører over i debatten dels om folkeskolens fagrække, dels om, hvad der skal følge efter folkeskolen — og det sidste er ikke mindst vigtigt — samt tillige de alternative tilbud til folkeskolens ældste elever.

Med hensyn til fagrækken må jeg derfor anføre, at § 4 skal gennempløjes, så det klart kan defineres, at dansk, matematik, fremmedsprog og naturfag er basisfag, at geografi, historie, samfundsbeskrivelse, økonomi og forbrugerorientering kan sammenfattes i én emnekreds, at sløjd, formning, håndgøring, hjemkundskab i 3.-6. skoleår er én emnekreds, og at undervisningen på 7.-10. trin klart må indeholde tilbud om helt realistisk undervisning i bredt anlagte værkstedsfag, således at eleverne har fået kendskab til alle stoffers anvendelsesmuligheder og begrænsninger.

§ 8 må indeholde dette, at undervisningen på 7.-10. trin kan tilbydes på to niveauer i en overgangsperiode i fagene matematik, fremmedsprog og naturfag.

§ 12 handler om prøverne. Her må det indføjes, at eleverne får adgang til at gå op til prøve i visse nærmere fastsatte fag efter 9. klasse, såfremt der ikke sikres alle elever, der ønsker det, fri adgang til gymnasier, HF-kurser, handelsskoler og andre skoleuddannelser. Bliver der fri adgang efter 9. klasse, behøver man ikke at foranstalte prøver, men man kan alene arbejde med intern evaluering af hensyn til elevernes og lærernes individuelle behov for til stadighed at vide, hvor i udviklingen man befinder sig. Efter 10. klasse bør der efter min opfattelse under alle omstændigheder være adgang til for elever, der ønsker det, at blive vurderet på grundlag af relevante emner, de har været stillet over for i sidste kvartal af læse-

året. Dette af hensyn til eleverne og disses egen identifikation.

Jeg vil også gerne understrege, at jeg vil lægge megen vægt på, at lovforslaget bliver behandlet grundigt, og at man pr. 1. august 1975 kan gå i gang med en nogenlunde forberedt læseplan, hvor man bl. a. kan begynde at leve op til punkt 1 og punkt 2 i 9 punkts forslaget af 30. maj 1969, altså det om den fordomsfri revision af fag, stof, metoder og afsluttende prøver. Men jeg vil også lægge vægt på, at undervisningstilbuddene på 7.-10. klassetrin bliver så værdifulde og alsidige, at elevernes trang til skulkeri, sabotage og direkte vægning mod undervisning totalt ophører, og dette kan efter mit skøn kun ske, dersom vi lader praktiske, manuelle fag igen få indpas i skolens ældste afdeling.

Der er imidlertid mange, mange flere ting, som må med i overvejelserne, herunder læseplanudvalgets faghæfter, som vil kunne tilskynde til revision af stoffet, integration af flere fag, bedre lærersamarbejde, fornyelse af metoder og fornyelse af undervisningsmidler.

Lovforslaget tager heller ikke nok hensyn til de alternative tilbud, vi bliver nødt til at sætte op. Eleverne bør i de sidste skoleår have mange muligheder i deres undervisningsforløb. Der bør etableres et udvidet samarbejde mellem folkeskolen og de forskellige efter- og ungdomsskoler. Der bør være langt større mulighed for samarbejde mellem erhverv og uddannelse. Kort sagt: de sidste undervisningsår behøver ikke kun at være et folkeskoleforløb.

Dagens leder i Information under overskriften „Lærerne“ er inde på hele problematikken. Den påpeger det stadig større antal elever, som henvises til observationsklasser, som får specialundervisning eller psykiatrisk behandling. Lederen antyder, at folkeskolen befinder sig i en krise, og den fortsætter:

„Det er ikke uden videre de påstået gammeldags lærere, der er mest deprimerede. Sammenstødet mellem seminarieundervisningens nyeste pædagogiske metoder og ideer og så destruktionen, sløvheden, håbløsheden i klasseværelserne, har i de senere år taget pipet fra mange unge lærere. Ja, måske er det især dem, der nu irriteres kraftigst af den såkaldte progressive skole-